ЛЕНІНСКАЯ ВУЧОБА

№ 7

ОРГАН КУЛЬТПРОПУ ЦК КП(б)Б

Часопіс — падручнік для пачатковых парт-школ

БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА 1931

ЛЕНІНСКАЯ ВУЧОБА

ЧАСОПІС-ПАДРУЧНІК
ДЛЯ ПАЧАТКОВЫХ ПАРТЫЙНЫХ ШКОЛ

ОРГАН КУЛЬТПРОПУ ЦК КП(б)Б

Рэдколегія: А. КАНАКОЦІН, Я. РАМАНЧУК,
П. СТАРАВОЙТАЎ, Д. ОРЛІС, ГАЕЎСКІ і ПЕРЛІНА

№ 7

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА
МЕНСК — 1931

Заказ № 1400. 10.000 экз. (III). Галоўлітбел 1605.

Друкарня імя Сталіна.

ХАЛЕПА Т. Я.

ЗАДАЧЫ ЎБОРАЧНАЙ КАМПАНІІ

1. Вынікі веснавой сяўбы

Нядаўна скончыў сваю работу пленум ЦК УсеКП(б), які ў ліку іншых пытаньняў разглядзеў папярэднія вынікі веснавой сяўбы і намеціў баявую праграму практычных дзеяньняў па ўборцы ўраджаю гэтага году. Пленум ЦК у сваёй пастанове адзначае, што" ў выніку вясны 1931 году, колектыўны рух атрымаў рашаючыя перамогі ў большасьці раёнаў і абласьцей па асноўных галінах сельскае гаспадаркі СССР". Колектывізацыя бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у асноўных збожжавых раёнах фактычна закончана. Гэткія збожжавыя раёны, як Украінская стэп, Паўночны Каўказ і іншыя ядняюць больш як 80 проц. бядняцка-серадняцкага сялянства ў колгасах і апрацоўваюць больш як 90 проц. усіх засеваў.

У іншых збожжавых раёнах колгасамі аб'яднана больш як 50 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак і звыш 60 проц. усіх засеваў. Гэта дае магчымасьць у асноўным закончыць суцэльную колектывізацыю гэтых раёнаў у гэтым годзе і ў „крайнім выпадку, не пазьней вясны 1932 году". Агульны процант колектывізацыі па БССР—38,4 проц. Як бачым, процант колектывізацыі перавысіў той процант, які вызначаўся ў пляне па колектывізацыі ў БССР.

Веснавая сяўба гэтага году дала вельмі яскравыя прыклады высокай продукцыйнасьці працы і організаванасьці яе. Засеў на кожны двор колгасьніка ў 2-3 разы больш за засеў у аднаасобніка. „Засеў на колгаснага каня амаль у тры разы перавысіў засеў на 1 каня аднаасобніка".

Пленум зазначае, „што колгаснае сялянства ўжо ператварылася ў цэнтральную фігуру земляробства, колгасы зрабіліся асноўнымі вытворнікамі ня толькі збожжа, але і важнейшай сельскагаспадарчай сыравіны. Роля бедняка і серадняка-аднаасобніка ў сельскагаспадарчай вытворчасьці зрабілася другараднай. Заканчваецца ліквідацыя кулацтва як клясы ў збожжавых і сыравінных раёнах СССР“.

Падводзіцца моцная машынная база пад буйныя соцыялістычныя гаспадаркі. Аб посьпехах колгаснага руху можа пацьвердзіць і тое, што засеўная плошча саўгасаў і колгасаў у параўнаньні з 1930 годам павялічылася больш як у два разы. У многіх раёнах веснавая сяўба скончылася раней вызначанага тэрміну.

У зьвязку з тым, што саўгасы маюць вялізарнейшыя посьпехі ў справе стварэньня і захаваньньня буйных соцыялістычных форм гаспадаркі і „з пераходам большасьці сялянства на шлях колектывізацыі, наша краіна зрабілася краінай самай буйнай сельскай гаспадаркі ў сьвеце“.

У той час, як рад абласьцей і нацрэспублік плян веснавой сяўбы выканалі і перавыканалі, Савецкая Беларусь нездавальняюча выконвае пляны веснавой сяўбы. Зьвесткі Наркамзему БССР на 25 чэрвеня паказваюць, што плян веснавой сяўбы выканан толькі на 89,3 проц. Індывідуальны сэктар значна адстаў у сяўбе. Некаторыя раёны па-опортуністычнаму аднесьліся да аднаасобніка, недаацанілі ролі яго ў сельскагаспадарчай вытворчасьці нашай рэспублікі. Пры правядзеньні асеньняй уборкі і сяўбы неабходна ўлічыць гэтую вельмі грубую палітычную памылку недаацэнкі аднаасобнікаў і разгарнуць сярод іх належную работу.

Колгасны сэктар ідзе наперадзе, але таксама ня выканаў поўнасьцю плянаў веснавой сяўбы. На 20 чэрвеня колгасы выканалі 101,1 проц. пляну засеву. Па тэхнічных культурах колгасы дасягнулі добрых вынікаў. Ільну і канапель засеяна 242.450 *га*, або 101 проц. пляну.

Саўгасы выканалі 83 проц. пляну. Аднаасобнікі—81,5 проц. пляну. Незасеяную плошчу зямлі магчыма засеяць некаторымі сілоснымі культурамі. Тое-ж самае і адносна зямель злосных недасеўшчыкаў; гэтыя землі павінны быць засеены колгасамі

Вынікі веснавой сяўбы неабходна ўлічыць кожнаму саўгасу, колгасу і ўсёй нашай савецкай грамадзкасьці, каб у час найвялікшай і найадказьнейшай кампаніі і ўборкі ўраджаю памылак вясны не паўтараць.

2. Значэньне і задачы ўборачнай кампаніі

Уборачная кампанія 1931 г. набывае выключна важнае палітычнагаспадарчае значэньне. Выкананьне задач партыі і савецкай улады аб колектывізацыі 45 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у гэтым годзе, выкананьне плянаў трэцяга рашаючага году пяцігодкі ў значнай меры залежыць ад посьпехаў уборачнай кампаніі.

Хуткае, організаванае і добраякаснае правядзеньне ўборкі будзе садзейнічаць выкананьню ўсіх задач трэцяга рашаючага году пяцігодкі. Опортуністычная стаўка на самацёк у падрыхтоўцы, „было-б толькі пасеена, а ўбраць справа пусьцяковая", слабыя тэмпы работы значна пашкодзяць уборачнай кампаніі. Гэты момант неабходна зараз улічыць і даваць рашучы адпор тым, якія з прахладцам, а гэта значыць па-опоркуністычнаму адносяцца да падрыхтоўкі ўборачнай кампаніі.

Уборачная кампанія гэтага году будзе праходзіць ва ўмовах жорсткай клясавай барацьбы. Аджываючая кляса кулацтва і буржуазна-нэпманскія элемэнты паспрабуюць усімі магчымымі для іх сродкамі пашкодзіць пасьпяховаму ходу ўборачнай кампаніі. Саўгасьнікі і колгасьнікі павінны яшчэ больш згуртавацца вакол комуністычнай партыі і даваць руйнуючы адпор тым, якія паспрабуюць пашкодзіць другой бальшавіцкай уборачнай кампаніі.

Пасьпяховае правядзеньне ўборачнай кампаніі замацуе посьпехі колектывізацыі, створыць хвалю новага прыліву ў колгасы і пашырыць базу соцыялізму на вёсцы. Разам з тым гэта будзе магутным ударам па капіталістычных элемэнтах вёскі—кулацтву, якое ліквідуецца на базе суцэльнай колектывізацыі.

У гэтым годзе Савецкая Беларусь прыходзіць да ўборачнай кампаніі з новымі магутнымі дасягненьнямі. Больш як 30 проц. усіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак будуць убіраць поле колектыўна. Уборачная плошча пад саўгасамі і колгасамі ў гэтым годзе складае: 3.965 тыс. *га* саўгасаў; 8.316 колгасаў; 27 МТС—вось тыя атрады колгаснага сэктару ва ўборачнай кампаніі 1931 году.

Павялічэньне плошчы засеву яравых, значнае пашырэньне працаёмкіх культур, якія патрабуюць вялікіх затрат рабочага часу і аб'ём уборкі сёлетнага ўраджаю ўскладняюць правядзеньне ўборкі. Але ўсе гэтыя труднасьці пакрываюцца тым, што ў гэтым годзе на саўгасна-колгасных палёх будзе працаваць больш чым у мінулым годзе ўборачных машын, тым, што колектыўная праца больш продукцыйная, тым, што мы маем вялікі вопыт уборкі ўраджаю мінулага году. На сходах колгасьнікаў патрэбна дасканала абгаварыць вопыт мінулага году і не паўтарыць тых памылак, якія былі зроблены. За апошнія гады мы пачалі ўсё больш і больш ужываць сельскагаспадарчыя машыны пры апрацоўцы зямлі. Але, калі ў пахаці і пасеве мы дабіліся таго, што трактар і дыскавая барана, сеялка і інш. працуюць добра, скарыстоўваюцца поўнасьцю, то ў справе ўжываньня сельскагаспадарчай машыны пры доглядзе за пасевамі і пры ўборцы—робяцца першыя крокі. У мінулым годзе трактары, сеялкі, дыскавыя бароны былі скарыстаны поўнасьцю, а машыны па апрацоўцы ільну, бульбакапалкі, снопавязалкі і нават малатарні нярэдка ляжалі папсаванымі, ці наогул не скарыстоўваліся.

У гэтым годзе машын на ўборцы ўраджаю будзе значна больш і задача саўгасаў і колгасаў заключаецца ў тым, каб у часе ўборкі яны ўсе былі скарыстаны. Працуючы машынамі, магчыма, ў найбольш кароткі тэрмін скончыць уборку і вызваліць частку рабочай сілы для работы на фабрыках і заводах у горадзе.

Уборачная кампанія ўключае ў сябе догляд за пасевам, уборку ўраджаю і яго абмалот. Яна зьяўляецца апошняй опэрацыяй у сельскагаспадарчай вытворчасьці. Яна падводзіць вынікі ўсяго гаспадарчага году. Ад таго, як будзе праведзен догляд за пасевам, яго ўборка,—залежыць і вышыня ўсяго ўраджаю.

Зразумела, што калі будзе весьціся барацьба з палявымі шкоднікамі, з пустазельлем, будзе рабіцца дастатковая праполка тэхнічных культур, калі зьняцьце ўраджаяў ідзе своечасова, дзякуючы чаму збожжа не асыпаецца, тады, зразумела, што прыбытак ад сельскагаспадарчай вытворчасьці атрымліваецце вельмі значны.

Добра праведзеная ўборка ў саўгасах і колгасах будзе ў вачавідкі паказваць бядняцка-серадняцкаму сялянству перавагу буйное соцыялістычнае гаспадаркі, будзе гаварыць аб неабходнасьці ўступленьня ў колгас. Хутка і організавана праведзеная ўборка,

яшчэ раз на жывым прыкладзе дакажа бедняку і серадняку, які яшчэ ня ўступіў у колгас, аб неабходнасьці як найхутчэй уступіць у яго. Канец уборкі зьвязан з разьмеркаваньнем ураджаю сярод колгасьнікаў. Ізноу-такі, даход кожнага колгасьніка будзе залежаць ад інтэнсыўнасьці яго працы, зацікаўленасьці ў рабоце і аб увазе, якую ён аддаваў на догляд і ахову ўраджаю.

Прыклады мінулага году кажуць, што ў колгасах, у якіх адсутнічала добрая організацыя працы работа вымяраляся „палачкамі“ [1]), адносіны да ўборкі былі дрэнныя—там уборка прайшла з вялікімі стратамі збожжа, зазімавала сенажаць і там даход колгасьнікаў быў вельмі невялічкім. Парадкі ў гэткіх колгасах былі на радасьць кулаку і на страту сябе і дзяржаве. Гэткія колгасы падрывалі колгасны рах наогул. Кулак гэта выкарыстоўваў у агітацыі супроць колгаснага руху. Трэба памятаць словы т. Молатава, які сказаў: „З-за недахопаў уборачнай кампаніі мінулага году мы ня поўнасьцю забясьпечылі сабе вынікі найлепшага ўраджаю і гэта павінна нас навучыць таму, як трэба рыхтавацца да ўборачнай кампаніі“.

У гэтым годзе да пачатку ўборачнай кампаніі неабходна перавесьці ўсе колгасы на зьдзельшчыну, якая павінна вымярацца ў працаднёх. Кожны колгас павінен мець рабочы плян з падрабязным указаньнем, што калі рабіць. За кожную раяоту трэба ўстанавіць пэрсональную адказнасьць. Усю работу размеркаваць так, каб кожны колгасьнік ведаў, што, калі, дзе яму рабіць. Плянавасьць, організаванасьць, цьвёрдая дысцыпліна і ўдарныя мэтоды працы павінны забясьпечыць добраякасную ўборку ўраджаю і ў тэрмін.

Асноўнымі работамі ўборачнай кампаніі зьяўляюцца:

1. Рамонт, падрыхтоўка с.-г. інвэнтару і хавальнікаў збожжа.
2. Догляд і ахова пасеваў.
3. Уборка сена.
4. Уборка збожжавых, тэхнічных і садова-гародных культур.
5. Малацьба і схова сабранага ўраджаю.
6. Сіласаваньне.

---

[1]) У многіх колгасах за прапрацаваны дзень ставілі ў вучотнай кніжцы палачку, ня ўлічваючы характару работы, якасьці і колькасьці.

7. Разьмеркаваньне ўраджаю і здача дзяржаве лішкаў збожжа.

Вось тыя вузлавыя вытворчыя задачы ўборачнай кампаніі. Яны будуць цалкам выкананы толькі ў тым выпадку, калі за падрыхтоўку да вырашэньня іх возьмуцца за 2—3 месяцы да ўборкі. Неабходна зараз-жа разгарнуць падрыхтоўчую работу на аснове падрабязнага, прадуманага рабочага пляну, аб якім павінен да дробязяй ведаць кожны рабочы саўгасу і колгасьнік.

3. Рамонт і падрыхтоўка сельскагаспадарчага інвэнтару і хавальнікаў збожжа.

Шпаркае разьвіцьце прамысловасьці, і ў асаблівасьці сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва, ужо зараз часткова забясьпечвае с.-г. вытворчасьць уборачнымі машынамі. Машынная апрацоўка зямлі ў першым пэрыодзе (пахата, засеў) займае значнае месца. 30 МТС, або 924 трактараў у БССР апрацоўваюць 145650 *га* зямлі, або 8 проц. агульнай плошчы зямлі. Машынная апрацоўка ў другім пэрыодзе, г. зн. уборка машынамі ў гэтым напрамку ў нас робіць яшчэ толькі першыя крокі. Праўда, у гэтым годзе с.-г. машын для ўборачнай кампаніі будзе значна болей чым у мінулым годзе, але гэта яшчэ далёка ня дасьць магчымасьці правесьці поўны збор ураджаю машынамі. На поўнае забесьпячэньне машынамі ў гэтым годзе спадзявацца яшчэ ня трэба. Патрэбна мобілізаваць усе ўнутраныя рэсурсы, якія ў нас ёсьць, каб забясьпечыць поўнае выкананьне плянаў уборачнай кампаніі.

Пастанова ЦК КП(б)Б аб забесьпячэньні ў гэтым годзе ўборачнай кампаніі с-г. машынамі кажа наступнае: „Белсельгасснабу, Саўгастрэсту, Трактарацэнтру і НКЗ прыняць усе захады да сваячасовага завозу і разьмеркаваньня ўборачных і малацільных машын у разьмерах, вызначаных плянам, зьвярнуўшы асаблівую ўвагу на завоз ільнацерабілак, бульбакапалак, забясьпечыўшы сельскагаспадарчыя машыны і трактары неабходнымі запаснымі часткамі. Бельсельгасснабу, с.-г. коопэрацыі і РВК прыняць усе захады да рэалізацыі залежаў уборачных і малацільных с.-г. машын і прылад, узмацніўшы працу па сваячасоваму рамонту ўборачных і малацільных машын, трантпортных сродкаў саўгасаў, МТС і колгасаў, скончыўшы рамонт іх не пазьней 1 ліпеня 1931 году“ („Зьвязда“ 6 чэрвеня).

Такім чынам, першачарговай задачай у падрыхтоўцы да ўборачнай кампаніі зьяўляецца прывядзеньне ў парадак усяго с.-г. інвэнтару. Гаспадаркі, якім па пляне прызначаны с. г. машыны, павінны іх атрымаць. Выявіць увесь стары, заляжалы с.-г. інвэнтар, адрамантаваць яго і ўключыць у плян уборачных работ.

Новыя машыны патрэбна зараней праверыць, каб не атрымалася промахаў мінулага году, калі выяжджалі з новай машынай на работу, а яна аказвалася або няспраўнай, або проста, ад няўменьня працаваць на ёй, хутка ламалася.

Да 1 ліпеня неабходна падрыхтаваць увесь с.-г. інвэнтар. Для гэтай мэты прыняць захады да таго, каб рамонтныя майстэрні МТС, саўгасаў, колгасаў і нават кузьні прыватных асоб бесьперабойна працавалі па рамонце с.-г. інвэнтару. Вышукаць усе залежы жалеза, як новага, так і старага, забясьпечыць майстэрні вугалем, адным словам, стварыць умовы для поўнага заканчэньня рамонту машын і іншага с.-г. інвэнтару да пачатку ўборкі ўраджаю.

Пасьля выхаду ўсяго с.- г. інвэнтару і машын з рамонту, трэба зараней улічыць, колькі, дзе, калі яны будуць працаваць. Падабраць да машын і іншага с.-г. інвэнтару ўсе неабходныя дадатковыя часткі. І самае важнае, разьмеркаваць машыны па брыгадах. Устанавіць асаблівую адказнасьць за ахову і продукцыйнасьць машыны. Прымацаваць машыны, коняй і г. д. да адпаведных асоб, якія будуць цалкам за іх адказваць. Разгарнуць соцспаборніцтва і ўдарніцтва паміж брыгадамі на лепшы догляд за машынамі. Цьвёрда вызначыць тэхнічны мінімум для догляду за машынай. Выпрацаваць памяткі па доглядзе за машынамі і вывесіць іх на відных мясцох. Лёзунг „тэхніку ў масы“ ў сялянскай гаспадарцы, якая ўсё больш і больш машынізуецца, павінен стаць адным з асноўных баявых лёзунгаў.

Загадзя трэба вызначыць, колькі кожная машына павінна працаваць у суткі, прычым, норма выпрацоўкі машыны павінна раўняцца па машыне з большай вытворчасьцю. Практыка колгасаў паказала, што некаторыя работы можна выконваць на працягу сутак. Для трактараў, напрыклад, работу неабходна ўстанавіць у 2—3 зьмены. Тое-ж самае і адносна малатарань.

Трэба загадзя паклапаціцца аб падрыхтоўцы раду матэрыялаў, якія на першы погляд здаюцца „дробязнымі“, напрыклад: рамонт

збруі, закупка тачыльных брускоў, тачыльных камняў, малаткоў, бабак для клёпкі кос, тачыльных прыбораў для рэжучых апаратаў, акуляры для малацьбітоў і рукавіцы, прыгатаваць вяроўкі, паперу для вядзеньня ўліку і г. д. Усё гэта загадзя павінна быць улічана і падрыхтавана, бо адсутнасьць, напрыклад, бабак для клёпкі кос можа затармазіць усю справу касьбы.

Адначасова з падрыхтоўкай машын і іншага с.-г. інвэнтару да ўборкі ўраджаю, неабходна рамантаваць старыя і пабудаваць новыя хавальнікі для ўраджаю. Нельга гэтую справу адкладаць да таго часу, пакуль памалоцяць збожжа. У буйных саўгасах і колгасах, у якіх збожжа не надоўга затрымаецца, магчыма пабудова лёгкіх, недарагіх збожжахавальнікаў. Ува ўсіх іншых выпадках трэба рамантаваць старыя збожжахавальнікі. Для аховы гатунковага збожжа, гатунковага насеннага матэрыялу і насеньнікаў павінна быць асобнае памяшканьне, або ў агульным, але абавязкова павінна быць аддзяленьне для сховы яго і ні ў якім разе не дапушчаць зьмешваньня.

За некалькі тыдняў да ссыпкі збожжа ўсе хавальнікі павінны быць добра праветраны, ачышчаны ад бруду, мышэй, крыс і прадызэнфікаваны. Падлогу старанна паправіць. Замазаць усе дзіркі грызуноў, утрамбаваць вакол добра зямлю і падрамантаваць месцы, адкуль можа пагражаць сырасьць. Збожжа перад засыпкай у засекі абавязкова прасушваць. Выпрацаваць асноўныя правілы для хаваньня і догляду за кожнай культурай у пасобку і перадаць іх тым таварышом, якія будуць за гэтым сачыць.

Уся работа па падрыхтоўцы хавальнікаў, с.-г. інвэнтару, машын і разьбіўка людзей на брыгады павінна абавязкова скончыцца да пачатку ўборачных работ, у праціўным выпадку гэта можа адцягнуць уборку і пашкодзіць агульнай справе ўборачнай кампаніі.

4. Падрыхтоўка жывой і мэханічнай цягавай сілы

У гэтым годзе, у параўнаньні з мінулым, мы маем значна большую колькасьць трактароў. Усе яны павінны быць поўнасьцю скарыстаны ў часе ўборачнай кампаніі. За кароткі тэрмін перарыву ў рабоце паміж сканчэньнем веснавой сяўбы і пачаткам уборкі, трактарныя станцыі павінны добра падрыхтавацца да ўборкі ўраджаю. Усе трактары павінны быць праверany, адрамантаваны

і прыведзены ў поўную гатоўнасьць да ўборачнай кампаніі. Да трактароў неабходна падрыхтаваць адпаведны прычэпны інвэнтар. Загадзя трэба ўлічыць колькі і якія машыны працуюць на касьбе, на возцы, на малацьбе і г. д. Трактар павінен скарыстоўвацца на працягу 21 гадз. у суткі. Трактары павінны працаваць у 3 зьмены, дзе-б яны не працавалі (на малацьбе, на касьбе, ці на ворыве). Патрэбна імкнуцца да таго, каб кожная машына працавала з найвялікшай продукцыйнасьцю і найменшым прастоем. Расходваць гаручы матэрыял трэба як можна больш беражліва. Пільная ўвага, клапатлівасьць і старанны догляд за трактарамі, а таксама плянавае іх скарыстаньне і поўная нагрузка значна дапамогуць у тэй вялізарнай рабоце, якую мы павінны праводзіць па ўборцы ўраджаю.

МТС у гэтым годзе абслужаць далёка ня ўсе колгасы і саўгасы. Галоўнай цягавай сілай застаецца пакуль што яшчэ конь. Нават і ў тых мясцох, дзе будзе працаваць МТС, конную сілу ігнараваць нельга. VI зьезд Саветаў у сваёй пастанове аб колгасным будаўніцтве адзначыў, што „растрату конскай цягі зьезд лічыць праявай кулацкага ўплыву і прапануе ўсім органам савецкай улады з гэтай зьявай весьці самую рашучую барацьбу. Конская цягавая сіла павінна быць поўнасьцю захавана і побач з трактарам нагружана для перавозкі ўраджаю і дапаможных работ".

У часе перапынку ў рабоце паміж сяўбой і пачаткам уборкі— для рабочых коняй патрэбна організаваць лепшую дачу корму. Загадзя разьмеркаваць коняй па асобных відах работы. На цяжкія работы прызначаць найбольш выносьлівых і працаздольных коняй. Лёгкія работы ўскласьці на слабых коняй. На аснове вопыту мінулага году вызначыць, у залежнасьці ад асобных відаў работы, нормы нагрузкі для рабочых коняй. Вызначэньне нормы на коняй залежыць ад кожнага саўгасу, колгасу асобна, бо тут патрэбна ўлічыць і стан жывой сілы, і адлегласьць возкі ўраджаю, і характар самой работы.

Само сабой зразумела, што падгонка збруі і замацаваньне яе на ўвесь час работы за адпаведным канём павінны няўхільна праводзіцца, у праціўным выпадку конь хутка выйдзе з працы ад параненьня шыі, ног і г. д. Неабходна загадзя падрыхтаваць таксама і фуражны фонд, і пасудзіну, у якой ён будзе давацца: кармушкі, паходныя ясьлі для фуражу і г. д.

5. Організацыя працы: рабочы плян, улік, праверка выкананьня.

Вялікую ролю ва ўборачнай кампаніі адыгрывае організацыя працы. Самы лепшы ўраджай, нават пры вялікай колькасьці рабочых, мачыма згубіць ад дрэннай організацыі сіл у часе працы. Перавага колектыўнай гаспадаркі ў тым і выяўляецца, што праца ў ёй непараўнальна больш продукцыйная, чым у аднаасобнай. Трэба толькі ўмець добра расставіць сілы, кожнаму даць работу, зацікавіць яго гэтай работай. З практыкі мінулага году выяўлена, што продукцыйнасьць працы колгасьніка ў колгасе ў 2—3 разы вышэй за продукцыйнасьць селяніна ў аднаасобнай гаспадарцы. Зразумела, што і даход у колгасьнікаў быў больш, чым у аднаасобных сялян.

Аб недахопах колгаснай работы ў мінулым годзе VI зьезд Саветаў сказаў наступнае: „Галоўнейшымі і самымі шкоднымі недахопамі ў рабоце колгасаў у 1930 годзе былі, па-першае, разьмеркаваньне колгаснага даходу не па колькасьці і якасьці працы колгасьнікаў, а па душах і, па-другое, няўмелая і дрэнная організацыя працы, у асаблівасьці ў справе ўборкі ўраджаю“. Разьмеркаваньне даходу мае простую сувязь з організацыяй працы. Калі даход будзе разьмяркоўвацца па якасьці і колькасьці працы, тады і зацікаўленасьць у рабоце будзе большая.

Першай асноўнай умовай правільнай організацыі працы павінна быць: хто больш і лепш працуе, той больш атрымлівае; хто не працуе, той нічога не атрымлівае. Рашуча зьнішчыць падушны па-ядоцкі спосаб разьмеркаваньня даходаў колгасу. Ён шкодзіць колгаснай гаспадарцы і плодзіць гультаёў і дармаедаў.

Другой умовай правільнай організацыі працы зьяўляецца перавод усіх асноўных работ на зьдзельшчыну. Вопыт мінулага году паказаў, што гэта ёсьць найлепшы спосаб організацыі працы ў колгасе: ён дысцыплінуе работніка, зацікаўлівае яго ў рабоце і дае магчымасьць атрымаць больш даходу.

Рад колгасаў БССР зьдзельшчыну „правялі“ толькі на паперы, формальна падышлі да вырашэньня гэтага вельмі важнага пытаньня і, зразумела, што гэтым яны дапамагаюць кулацкай агітацыі супроць зьдзельшчыны.

Трэцяй умовай організацыі працы павінна быць правільнае вызначэньне норм выпрацоўкі і ацэнкі паасобных работ. Пры

гэтым трэба раўняцца па лепшых брыгадах і колгасьніках, якія далі найвялікшую колькасьць і высокую якасьць выпрацоўкі. Трэба загадзя прадугледзець, каб не вызначаліся зусім малыя нормы выпрацоўкі, ці вельмі высокія. Як тая, так і другая крайнасьць пашкодзіць вызначэньню правільнай нормы выпрацоўкі. Работы, якія нельга дасканала нормаваць, трэба перавесьці на ўрочную зьдзельшчыну.

Кожны від работы павінен быць ацэнен у працаднёх і ні ў якім разе не ў грашох. Уся работа прыкладна магчыма быць разьбіта на гэткія групы: 1-я група—лёгкія работы (возка, раструшваньне сена і г. д.)—яны могуць быць ацэнены ў $^3/_4$ працадні; II-я група—сярэднія работы (полка, вязка снапоў, скірдаваньне і г. д.)—ацэньваюцца ў адзін працадзень;

3-я група работ—цяжкія работы (касьба, жніво, догляд за коньмі і г. д.)—ацэньваюцца ў $1^1/_4$ працадня; 4-я група—кваліфікаваныя работы (трактарысты, машыністы малатарань і г. д.)—ацэньваюцца ў $1^1/_2$ працадні. На асобныя віды работы, якія неабходна тэрмінова скончыць, магчыма надбаўка ў працаднёх.

Чацьвертая умова правільнай арганізацыі працы—добрыя адносіны да машын і рабочай жывёлы. Абязьлічка не павінна мець месца ў социялістычнай гаспадарцы.

Пятая ўмова арганізацыі працы—заахвочваньне і прэміяваньне лепшых ударнікаў, паказаўшых прыклад добрасумленных адносін да працы і высокую продукцыйнасьць яе. Гультаёў, сымулянтаў і п‘яніц бічаваць праз насьценныя газэты, чорныя дошкі і на агульных сходах колгасьнікаў. Апрача гэтага, ужываць меры пакараньня, уключна да выключэньня з колгасу.

Працоўная сіла колгасаў павінна быць расстаўлена так, каб быў ахоплен кожны вучастак работы і забясьпечана яго выкананьне. Кожны колгасьнік павінен загадзя ведаць, дзе ён будзе працаваць, з кім, на чым і г. д. Уся справа заключаецца ў тым, каб адначасова з добраправедзенай уборкай паказаць перавагу колектыўнай гаспадаркі перад дробнай—аднаасобніка. Вопыт мінулага году і веснавой сяўбы паказаў, што лепшай арганізацыяй людзей зьяўляюцца брыгадныя формы. У час уборачнай кампаніі могуць быць вылучаны брыгады касцоў, брыгады для прاполкі ільну і бульбы, брыгады для працы на жніве, у малатарні і г. д. Брыгады, у залежнасьці ад характару работы, могуць перагру-

поўвацца. Адным словам, у час уборачнай кампаніі патрэбна праявіць максымальную опэрацыйнасьць і гібкасьць у манэўраваньні рабочай сілай. У кожнай брыгадзе павінна быць разьмеркаваньне абавязкаў, або разьдзяленьне працы. Больш дужэйшыя павінны выконваць цяжэйшую працу, і наадварот.

Кожная брыгада павінна мець дасканала распрацованы плян работы, з паказаньнем тэрміну яе, аб'ёму работы і якасьці выкананьня. Брыгады павінны прымацоўвацца да пэўных вучасткаў. На чале брыгады павінен быць брыгадзір, вылучаны з лепшых вопытных ударнікаў. Улік работы праводзіць ён-жа.

Організацыя брыгад павінна закончыцца не пазьней як за 10 дзён да пачатку работы.

Аб уліку працы на аснове зьдзельшчыны апошні пленум ЦК УсеКП (б) зазначыў наступнае: „Усе бяз выключэньня работы ў колгасах павінны быць організаваны на асновах зьдзельшчыны з тым, каб самыя формы зьдзельшчыны былі найбольш простымі і зразумелымі кожнаму колгасьніку і колькасьць працадзён, якая прылічваецца колгасьніку, магла быць запісана ў яго працоўную кніжку без складаных разьлікаў, з вучотам пры гэтым ня толькі колькасьці зробленай работы, але яе і якасьці".

У організацыі работ вялікую ролю адыгрывае нормальнае і своечасовае абслугоўваньне працуючых харчамі, вадой, гаручым матэрыялам, машын і г. д. У мінулую ўборачную кампанію ня мала было перабояў у рабоце з-за адсутнасьці вады, спазьненьня абедаў і г. д. Патрэбна загадзя ўсё гэта прадугледзець. Падрыхтаваць бачкі для вады, вызначыць пункты, куды яны павінны падвозіцца, адкуль і г. д. Паклапаціцца аб набыцьці невялічкіх аптэчак.

У час уборачнай кампаніі ўся рабочая сіла, якая ёсьць, павінна быць поўнасьцю скарыстана. Колгасы павінны ў найбольш кароткі тэрмін закончыць сваю ўборку і дапамагчы саўгасам. Апрача таго, колгасам неабходна ўжо спачатку работы вылучыць некалькі чалавек для работы ў саўгасе на ўвесь сэзон.

Скарыстаньне жаночай сілы набывае вялікае значэньне. У мінулую ўборачную кампанію ня ўсе жанчыны выходзілі на работу. У гэтым годзе неабходна забясьпечыць поўнае скарыстаньне жаночай рабочай сілы. Для гэтай мэты кожны саўгас, колгас павінны організаваць на час уборачных работ дзіцячыя ясьлі,

пляцоўкі і г. д. Там, дзе гэта немагчыма зрабіць—патрэбна скарыстаць старыкоў для догляду за дзяцьмі.

Для набыцьця некаторай кваліфікацыі ў справе догляду за машынай і для работы на машынах, кожны саўгас і колгас павінен загадзя падрыхтаваць кадры для гэтай мэты. Арганізаваць каротка-тэрміновыя курсы, курсы-конфэрэнцыі і г. д.

Перад пачаткам работы кожны сельсавет, саўгас, колгас, МТС павінны мець рабочы плян уборкі. Рабочы плян складаецца такім чынам: усе об'екты работы разьбіваюцца на паасобныя вучасткі. Для кожнага вучастку работы павінен быць вызначан колькасны разьмер, напрыклад, 5-*га* сенажаці; тэрмін, у які павінен быць убраны гэты вучастак, колькасьць працуючых на ім і хто куды перавозіць і г. д. Трэба прадугледзець таксама і работу, якая ёсьць у аднаасобнай гаспадарцы колгасьніка, напрыклад, уборка гароду.

Рабочы плян трэба абгаварыць на вытворчай нарадзе, а потым і на агульным сходзе колгасьнікаў. Рабочы плян брыгады абгаварваецца на нарадзе брыгады. Кожны колгасьнік, рабочы саўгасу абавязкова павінны ведаць плян і ўдзельнічаць у яго абгаварэньні. Недахоп рабочых плянаў мінулага году быў той, што яны былі расплыўчатымі і грамоздзкімі. Плян павінен быць конкрэтным і зразумелым. Рабочы плян патрэбна скласьці за 10—15 дзён да уборачных работ.

Мала скласьці плян—трэба яго выконваць і правяраць. Часта бываюць выпадкі, што колгасьнікі прымаюць рашэньне і яно застаецца нявыкананым. Чаму гэта так? Таму, што рашэньне неконкрэтнае: не паказана хто яго павінен выконваць і адсутнічае праверка. А таму патрэбна самая рашучая праверка выкананьня плянаў. У супрацiўным выпадку намечаныя пляны і прынятыя рашэньні могуць застацца нявыкананымі і гэта балюча адаб'ецца на ўсёй уборачнай кампаніі.

Цьвёрды плян, дасканалы ўлік і праверка выкананьня—забясьпечаць правільную організацыю ўборкі ўраджаю.

6. Догляд і ахова пасеваў.

Пасеяць—гэта яшчэ ня ўсё для забесьпячэньня ўраджаю. Трэба організаваць догляд і ахову засеваў. Для забесьпячэньня лепшага ўраджаю патрэбна зьнішчаць пустазельле, весьці барацьбу з паля-

вымі шкоднікамі, наладзіць спэцыяльны догляд за асобнымі культурамі і праводзіць памяшканьне сенажацяй і паш.

Пустазельле вельмі жывучае і пладавітае. Яно выпустошвае глебу, заглушае пасеў культуры і псуе збожжа. Выяўлена, што на глебе, дзе шмат пустазельля, ураджай бывае аж да 3 разоў ніжэй, чым на чыстых палёх. У аднаасобных гаспадарках барацьбу з пустазельлем весьці было цяжка і яны вельмі засьмечвалі глебу.

Межы, якіх вельмі шмат у аднаасобных гаспадарках, зьяўляюцца галоўнымі рассаднікамі пустазельля. Задачай саўгасаў і колгасаў, МТС і аднаасобных гаспадарак зараз зьяўляецца рашучая барацьба за ачыстку палёў ад пустазельля, як спадчыны капіталізму. Для гэтай мэты павінны быць праведзены наступныя меры папярэджаньня і барацьбы з пустазельлем: межы, дарогі, канавы—павінны пэрыодычна скошвацца. Шырока разгарнуць апол паасобных культур, баранаваньне паасобных культур і г. д.

Асаблівую ўвагу неабходна зьвярнуць на прaполку і праворваньне асобных культур. Напрыклад, неабходна праводзіць акучваньне або аборваньне бульбы, у часе якога шмат пустазельля прападае.

Догляд за ільном павінен быць вельмі ўважлівы. Праполку ільну трэба рабіць ня менш 2 раз на працягу лета. Досьледы паказваюць, што прапoланы лён дае значны ўраджай па колькасьці і якасьці. Непрапoланы лён можа зусім загінуць ад пустазельля, якім ён густа зарастае.

Яшчэ больш пільнай увагі і догляду патрабуюць гароды. Самае галоўнае ў доглядзе за горадамі — гэта праполка і паліваньне. Праполку гародаў трэба рабіць да тэй пары, пакуль ня будзе зьнішчана ўсё пустазельле. Лепей праполку рабіць ня рукамі, а матыгамі. Для гэтай мэты арганізаваць спэцыяльныя жаночыя брыгады. ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове аб падрыхтоўцы і правядзеньні ўборачнай кампаніі адзначыў: „ЦК паказвае на асаблівую неабходнасьць арганізацыі жаночай працы для догляду за пасевамі і ў часе ўборкі. Арганізаваць спэцыяльныя жаночыя брыгады, разгарнуўшы паміж імі соцспаборніцтва і ўдарніцтва, зьяўляецца важнейшай задачай партыйных і колгасна-кооперацыйных арганізацый“.

Праполка матыгамі значна павялічвае продукцыйнасьць працы і гэтым самым дае магчымасьць не займаць шмат людзей на праполцы гародаў.

Ня толькі пустазельле зьніжае ўраджай, але куды больш зьніжаюць і зьніштажаюць яго палявыя шкоднікі і хвароба расьлін. Праўда, барацьба з пустазельлем захоўвае культуры пасеваў ад шкоднікаў і хворасьці.

Саранча, мушкі, чэрві і г. д. амаль кожны год прыносяць дзяржаве і сялянству страты на мільёны рублёў. Ва ўмовах аднаасобных дробных сялянскіх гаспадарак барацьбу са шкоднікамі праводзіць вельмі цяжка. Зараз, пры організацыі буйных соцыялістычных гаспадарак, магчыма поўнае зьнішчэньне палявых шкоднікаў і значнае зьмяншэньне хворасьці культур пасеву, а гэтым самым і павялічэньне ўраджаю палёў. Гэтым летам неабходна правесьці рад мер па зьнішчэньні палявых шкоднікаў і хворасьці расьлін. У кожным паасобным выпадку трэба зьвяртацца да агранома і пры яго актыўным удзеле правесьці барацьбу са шкоднікамі палёў. На барацьбу са шкоднікамі неабходна мобілізаваць усю агрономічную сілу, комсамольцаў, вучняў, піонэраў і г. д. Барацьба з палявымі шкоднікамі палепшыць ураджай і павысіць кармавую базу для соцыялістычнага разьвіцьця жывёлагадоўлі.

Догляд за сенажацямі і пашамі, а таксама паляпшэньне іх, даюць значна большы ўкос травы. У БССР да сёлетняга году рэдка дзе паляпшалі сенажаці. На догляд за сенажацямі не зьвярталі ніякай увагі. Зразумела, што ў аднаасобным сэктары і зрабіць што-небудзь для палепшаньня сенажаці было цяжка. Ва ўмовах буйной соцыялістычнай гаспадаркі магчыма і патрэбна зрабіць круты паварот да палепшаньня сенажацяй.

У гэтым годзе плошча сенажаці значна пашыраецца і праводзяцца работы для палепшаньня якасьці сенажаці.

7. Уборка сенажаці.

Сена ў кармавой базе БССР займае больш як 30 проц., а таму і яго ўборка мае вельмі вялікае гаспадарча-палітычнае значэньне. Плошча сенажаці БССР, у параўнаньні з мінулым годам, значна пашырылася: натуральныя сенажаці павялічыліся з 1821 тысячы *га*

ў 1930 годзе, да 2000 тысяч *га* ў 1931 годзе. Плошча пад сеенымі травамі павялічылася з 284 тысяч *га* да 350 тысяч *га*. У сувязі з гэтым паўстае баявая задача правесьці арганізавана ўборку сенажаці і, такім чынам, забясьпечыць адны з асноўных частак пляну стварэньня кармовай базы для соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

Галаўнейшай задачай сенаўборкі зьяўляецца раньняе і найхутчэйшае правядзеньне яе. Перастой траў прыводзіць да страты яе харчовасьці і дае грубае сена. Правёўшы раньнюю ўборку сенажацяй, магчыма зьняць і другі ўкос. Пастанова ЦК КП(б)Б аб гэтым кажа наступнае: „Прыняць усе захады да арганізацыі ня менш двух укосаў заліўных сенажацяй, своечасовай і поўнай сенаўборкі" і г. д.

Такім чынам, уборку сена мы павінны правесьці пад лёзунгам: „У саўгасах і колгасах атрымаць з лугоў ня менш 2 укосаў у год". Касьбу трэба пачынаць як толькі трава пачне цьвісьці, або расьцьвіце. Нельга чакаць, пакуль скончыцца цьвіценьне. Пры адцьвітаньні трава губляе шмат харчовасьці. Грубыя травы— асаку і іншыя, наогул, трэба касіць яшчэ зусім маладой, бо застарэлую жывёліна дрэнна ёсьць.

Найбольш важнай работай у часе ўборкі сенажацяй зьяўляецца сушка травы. Сонечнае надвор'е патрэбна скарыстоўваць для сушкі травы як мага лепей. Вялікіх і тоўстых радоў травы пакідаць ня трэба. Усьлед за касцом патрэбна раскідаць іх. У такіх выпадках трава хутчэй высыхае. Канюшыну і віку магчыма сушыць на падстаўках, кольлях, агарожах, пірамідах і г. д.

Пасьля сушкі класьці сена ў копы, а потым у стагі. У копах сена не павінна доўга затрымлівацца, бо ў выпадку дажджу яно замокне і прыдзецца зноў яго перасушваць. Там, дзе ёсьць спэцыяльныя пуні, сена лепей адразу адвозіць туды.

Саўгасы і калгасы, апрача гадовага запасу кармоў для сваёй жывёлы, павінны ў гэтым годзе стварыць яшчэ запасны фонд. У кожнай вёсцы, саўгасе, колгасе ў агульным рабочым пляне па ўборцы ўраджаю пытаньне сенаўборкі трэба вылучыць асобна. У рабочым пляне павінна быць указана: плошча сенажаці (дзе, якая), тэрмін работы (калі пачаць, калі скончыць), колькі чалавек павінна быць занята рабочых і хто іменна, колькі і якіх

машын патрэбна, цягавай сілы, куды вазіць сена для сховы. Плян павінен прадугледзець і скарыстаньне атавы.

Уборка сенажаці павінна прыкаваць да сябе ўвагу ўсіх рабочых саўгасу, колгасу і бядняцка-серадняцкія масы вёскі, яна павінна прайсьці пад лёзунгам „Ніводнага гектару сенажаці не павінна застацца ня ўбранага". Пры гэтым трэба мець на ўвазе словы тав. Якаўлева, які ў адным з сваіх дакладаў сказаў: ураджай павінен вымярацца ня тым, што вырасла, а тэй колькасьцю прадукцыі, якая фактычна паступіла ў распараджэньне пролетарскай дзяржавы.

8. Уборка збожжавых, тэхнічных і гародных культур

Пры ўборцы любой культуры вялікую ролю адыгрывае своечасовасьць пачатку і сканэньня работы. Культуры пасьпяюць не адразу. Адны раней, другія пазьней, а таму і ўборку трэба рабіць у адпаведнасьці з тэй культурай, якая ўжо гатова да ўборкі. Спазьненьне з уборкай культуры ці занадта раньняя ўборка значна зьмяншае валавы збор данай культуры.

Асноўнай задачай па ўборцы збожжавых культур зьяўляецца: поўная і своечасовая ўборка пасеваў, зьніжэньне страт і хуткі выхад таварнага хлеба.

Пачынаючы ўборку збожжа трэба памятаць, што ў стане нормальнай сьпеласьці ён знаходзіцца нядоўга. 10—15 дзён— і збожжа пачынае перастойвацца, а гэта значыць і асыпацца. Перастаянае збожжа дае одсып у 3—4 разы больш чым засеена на гэтай тэрыторыі. Пры адначасовым пасьпяваньні некалькіх культур трэба ўбіраць у першую чаргу на ўзвышшах, на пяшчанай глебе і таварна-насенныя культуры. У кожным паасобным выпадку патрэбна параіцца з аграномам.

У мэтах барацьбы са стратамі павінна быць пашырана практыка снапавязкі жыта, аўсу, ячменю і інш., замест россыпу. Такі спосаб зьбіраньня ўраджаю захоўвае яго ад абсыпаньня. Але ў кожным асобным выпадку магчыма рабіць выключэньні.

Уборка тэхнічных культур патрабуе больш увагі і пільнасьці да іх, асабліва пры пашыранай плошчы засеву і недастатковай яшчэ мэханізацыі ўборкі. У нас на Беларусі вялікую колькасьць засеўнай плошчы тэхнічных культур займае бульба і лён. Уборку

бульбы неабходна зрабіць як мага ў карацейшы тэрмін (7—10 дзён). Бульбянік, калі ён зялёны, магчыма скасіць і скарыстаць для сілосу. Заражоны бульбянік трэба зьнішчаць. Уборку бульбы можна рабіць плугам, а потым падбіраць бульбакапалкай і ручным спосабам. Перад засыпкай бульбы ў хавальнікі, яе патрэбна добра прасушваць. Пасьля ўборкі неабходна пабаранаваць поле і сабраць пакінутую ў зямлі бульбу. Пажадана, каб бульбу перад засыпкай у гурты сарціравалі. Дробную—жывёле, сярэднюю—пакінуць на насеньне, а буйную—для колгасьнікаў і для здачы па контрактацыі.

Яшчэ больш увагі патрэбна зьвярнуць на ўборку лёну. Беларусь мае рад ільнаводчых раёнаў. Плошча засеву лёну ў гэтым годзе значна пашырылася, а зараз рашаючым момантам для атрыманьня вялікай колькасьці сырцу для нашай прамысловасьці зьяўляецца уборка і апрацоўка лёну. У некаторых мясцох работа па ўборцы і апрацоўцы лёну будзе мэханізавана, але значная колькасьць яшчэ будзе апрацоўвацца ручным спосабам. З тае прычыны, што лён патрабуе шмат рабочых дзён для яго апрацоўкі, саўгасы і колгасы павінны гэта ўлічыць, прадугледзіць у сваіх плянах і забясьпечыць добрую яго ўборку і апрацоўку.

Уборка гародніны, зноў-ткі, павінна быць арганізавана, улічыўшы тэрмін высьпяваньня адпаведнай культуры. У кожным паасобным выпадку па ўборцы і доглядзе за гароднымі культурамі, трэба раіцца з спэцыялістам. Ні ў якім разе не дапусьціць псаваньня асобных культур гародніны. Загадзя прадугледзець, хто іх будзе даглядаць, куды складваць і дзе хаваць. Засеўная плошча гародных культур сваёй продукцыяй можа ў поўнай меры забясьпечыць насельніцтва гораду і вёскі, калі толькі сваячасова ўбраць яе і захаваць.

9. Малацьба

З абмалотам зацягваць ня трэба. Як толькі пасеў культуры будзе зьняты, праз 2—3 дні трэба пачаць абмалот. Хуткае правядзеньне абмалоту забясьпечыць сваясасовае выкананьне контракцыйных умоў, разьмеркаваньне ўраджаю сярод колгасьнікаў і здачу лішкаў хлеба дзяржаве. Работа прадпрыемстваў, якія працуюць на с.-г. сыравіне (сьпірытусовыя, крухмальныя, тэк-

стыльныя і г. д.) у значнай ступені залежыць і ад хуткасьці ўборкі ўраджаю. Бо запасы сыравіны ў гэты час пачынаюць прыходзіць к канцу, і калі сельская гаспадарка яе ня дасьць своечасова, то магчымы буйныя перабоі ў рабоце гэтых прадпрыемстваў. Такім чынам, барацьба супроць зацяжкі абмалоту, ёсьць барацьба за тэмпы соцыялістычнага будаўніцтва. Збожжазагатоўчая кампанія ў гэтым годзе павінна быць скончана да 1 студзеня поўнасьцю. У буйных саўгасах і колгасах у час уборкі павінен быць устаноўлены конвэйер збожжавых і тэхнічных культур, які ідзе такім чынам: уборка, абмалот, перавозка на ссыпныя пункты. Уборка гэтага году патрабуе, каб быў арганізован бесьперапынны паток ураджаю з поля да малатарні, ссыпных пунктаў, заводаў.

Увесь абмалот павінен быць скончаны ў 40—60 дзён. Абмалот трэба организаваць так, каб правесьці яго з найменшымі стратамі. Спазьненьне з абмалотам прыводзіць да псаваньня збожжа: яно прарастае ў снапох, гніе, у ім разводзяцца мышы і г. д. Абмалот збожжа павінен скончыцца ў 20—30 дзён. Широка практыкаваць абмалот збожжа сырамалотам на полі. Рабіць спэцыяльныя пляцоўкі, каля якіх сушыць збожжавыя культуры і тут-жа малаціць.

Малацьбу трэба арганізаваць такім чынам, каб магчыма было працаваць і ў дрэннае надвор'е. Для гэтай мэты трэба зрабіць паветку з дошак ці бразэнтавага палатна. Апрача таго прыгатаваць каля месца абмалоту вялікія стагі збожжа, у якіх яно будзе заўсёды сухое. Зараз-жа пасьля дажджу, зьняўшы верхні рад, можна малаціць. У буйных саўгасах і колгасах, дзе аб'ём работы вельмі вялікі, неабходна організаваць 2-х альбо 3-х зьменную работу. Вопыт мінулага году паказаў, што ноччу пры ліхтарох можна малаціць. Гэты вопыт неабходна ў гэтым годзе шырока скарыстаць, Работы ў 2—3 зьменны скараціць тэрмін усей уборкі і дасьць магчымасьць добра падрыхтавацца і правесьці асеньнюю пасеўную кампанію.

У гэтым годзе па БССР агульная колькасьць малатарань розных тыпаў будзе значна павялічана. На кожную малатарню павінна быць вызначана норма выпрацоўкі і агульная нагрузка абмалоту за восень. Для работы складанымі малатарнямі неабходна скарыстаць нафтавыя і паравыя рухавікі ў мэтах вызваленьня трактара для іншай работы. Рамонт лёкамабіляў і нафта-

рухавікаў павінен быць зроблен разам з рамонтам трактараў. Задача ўборкі гэтага году —у час абмалоту скарыстаць усе малатарні, ручныя, конныя, мэханічнай цягі сваячасова іх адрамантаваўшы.

Абмалот лёну і першапатковая яго апрацоўка павінна прыкаваць да сябе самую пільную ўвагу. У мінулым годзе частка лёну, дзякуючы нядбайнасьці і праваапартуністычным разважаньням наконт таго, што лён гэта справа „бабская", засталася няўбранай і неапрацаванай. У гэтым годзе патрэбна рашуча весьці барацьбу з такога роду настроямі па-баявому правясьці ўборку лёну. У гэтым годзе пачне працаваць 48 заводаў па першапачатковай апрацоўцы ільнавалакна і на іх будзе завезена 62 твінк-турбіны.

Задача заключаецца ў тым, каб уборку лёну, якая ва ўмовах БССР адыгрывае вялікае значэньне, правесьці па-баявому і з найвялікшай гаспадарскай клапатлівасьцю.

10. Сіласаваньне

Вопыт мінулага году паказаў, што сілосны корм зьяўляецца найлепшым і танейшым кормам для жывёлы. Шмат якія саўгасьнікі і калгасьнікі ў гэту зіму пры карміленьні жывёлы сілосам казалі: „Лепшага агітатара за сілос ня знойдзеш, апрача яго самога". Сотні тысяч колгасьнікаў ужо сталі на шлях сіласаваньня кармоў. Яго кармовая вартасьць незамянімая: сілос дае смачны і лёгка ператраўны корм; доўгі час можа захоўвацца; малахарчовыя кармы робіць дабрахарчовымі; загатоўка яго не залежыць ад надвор'я; займае мала месца і палягчае працу пры ўборцы.

Вопыт паказаў, што ўдой малака ад кароў, якія харчуюцца сілосам, у два разы большы, як ад кароў, якія ядуць іншыя кармы. Сілос таней за іншыя кармы, напрыклад, калі лічыць сабекошт аднэй харчовай адзінкі сланэчніка сілосу за 100 проц., то такая-ж кармовая адзінка бульбы будзе 149 проц., а кармовых буракоў—211 проц.

Наколькі дзяржава прыдае вялікае палітычнае значэньне сіласаваньню, відаць з таго, што ЦВК СССР у сваёй адозьве

ад 5 жніўня 1930 году паказаў, што сіласаваньне кармоў зьяўляецца „справай вялікай дзяржаўнай важнасьці“.

Плян сіласаваньня кармоў за 1930 год быў выканан на 3,5 мільёнаў тон і пабудована 1118 сілосных веж. Гэта лічба магла быць яшчэ павялічана, але шмат якія організацыі недаацанілі справу сіласаваньня, не падрыхтаваліся да яе і слаба аднесьліся да выкананьня пляну пасеву сілосных культур.

У 1931 годзе плян сіласаваньня кармоў прадугледжвае значнае павялічэньне ў параўнаньні з мінулым годам. Усяго па Савецкім Саюзе ў гэтым годзе павінна быць закладзена 10 млн. тон сілосу. У БССР яго павінна быць закладзена 1 млн. тон. У саўгасах БССР павінна быць закладзена 207 тысяч тон, у колгасах 503 тысячы тон і ў кооперацыйна-індывідуальным сэктары 290 тыс. тон. Па Савецкай Беларусі павінна быць пабудавана 163400 кубамэтраў веж і 1836600 сілосных ям і траншэй.

Заводамі БССР будзе выпушчана 1050 сілосарэзак. Падрыхтоўка і правядзеньне сілоснай кампаніі заключаецца ў тым, каб сваячасова былі ўбраны сілосныя культуры, падрыхтаваны вежы, ямы і г. д.

Работа па правядзеньні сілоснай кампаніі павінна быць дасканала прадугледжана ў пляне ўборачных работ. Аб тэрміне ўборкі колнай з сілосных культур неабходна параіцца з спэцыялістам. Работа па сіласаваньні павінна быць скончана ў 10—15 дзён.

Задача кожнага саўгасу і колгасу—як мага больш закласьці сілосу. Для гэтай мэты скарыстаць апрача спэцыяльна сілосных культур, усю зелень і расьліны, якія толькі магчыма: балотную, лясную траву, рэшткі караньплодаў і г. д. У буйных саўгасах і колгасах павінны быць вылучаны спэцыяльныя работнікі па сіласаваньні. Для набыцьця вед па сіласаваньні вылучыць некалькі чалавек на ктрсы-конфэрэнцыі, якія будуць праводзіцца ў раёнах.

Комсамол, праявіўшы ў мінулым годзе ініцыятыву і здольнасьць праводзіць справу сіласаваньня, павінен зрабіць тое-ж самае і ў гэтым годзе. Разгарнуць масавую кампанію за сілос, і дабіцца яшчэ большых вынікаў.

Саўгасы, якія маюць аграномічныя сілы, павінны дапамагчы колгасам, а колгасы, у сваю чаргу, павінны дапамагчы саўгасам

рабочай сілай у правядзеньні ўборачнай кампаніі наогул і сілоснай—у паасобку.

У вёсках, дзе бядняцка-серадняцкія масы аднаасобнікаў яшчэ ня ўступілі ў колгасы, павінны таксама закладаць сілос, некалькі двароў разам, каб пры недахваце кармоў магчыма было яго скарыстаць.

11. Разьмеркаваньне ўраджаю і здача дзяржаве лішкаў збожжа.

Разьмеркаваньне ўраджаю мае вельмі вялікае значэньне ў справе замацаваньня колгасаў і далейшага іх разьвіцьця. Пленум ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове аб задачах уборачнай кампаніі адзначыў, што заспакойвацца на посьпехах колектывізацыі і пасеўкампаніі і недаацэньваць усю сур'ёзнасьць задач у галіне ўзмацненьня колгасаў і ўборкі ўраджаю—адзначала-б нанесьці вялізарную шкоду справе колектывізацыі. Разьмеркаваньне даходаў не па працы, якое шырока практыкавалася ў мінулым годзе, а таксама па душах, побач з недахопам вопытнага вядзеньня буйной гаспадаркі, прывялі да таго, што ў многіх выпадках уборка ня была даведзена да канца. „Памылкі мінулага году трэба з ўсёй сур'ёзнасьцю ўлічыць не паўтарыць". Уся работа ў гэтым годзе павінна праводзіцца зьдзельна. Кожны работнік атрымоўвае па колькасьці працадзён і якасьці работы.

Разьмеркаваньне даходаў у колгасах павінна быць закончана не пазьней 15—20 студзеня 1932 году. Колгасы пры разьмеркаваньні даходу павінны вылучыць у непадзельны фонд 10 проц. і больш даходу ў новых колгасах і 15 проц. і больш у старых.

Устанавіць тэрміны выдачы колгасьнікам тэй часткі іх даходаў, якая ім належыць і своечасова выдаваць тое, што ім прылічваецца. Ні ў якім разе не дапушчаць зацяжкі ў выдачы колгасьнікам даходу, які ім належыць.

„Пры разьмеркаваньні кармовых рэсурсаў,—адзначае пленум ЦК,—у першую чаргу павінна быць забясьпечанааграмаджаная частка продуктовай жывёлы (асабліва колгасныя таварныя фэрмы) і рабочай жывёлы, а астатняе разьмяркоўваецца паміж колгасьнікамі ў залежнасьці ад колькасьці прапрацаваных колгасьнікамі працадзён і з улікам наяўнасьці ў іх продуктовай жывёлы".

Зараз-жа пасьля абмалоту адпаведнай культуры павінна быць наладжана здача лішкаў збожжа дзяржаве і выкананьне контрак-

тацыйных умоў. Трэба сваячасова і баявымі тэмпамі падвезьці і здаць таварную частку ўраджаю на ссыпныя пункты, элеватары, коопэратывы і г. д. Гэта спрыяе лепшай рабоце прамысловасьці і павялічыць паток прамысловых тавараў у вёску.

Вялікую ролю ў здачы дзяржаве збожжа адыграла контрактацыя. Контрактацыя ёсьць адзін з момантаў плянаваньня ўсяе нашае народнае гаспадаркі. Мэтод контрактацыі зьявіўся „асноўным мэтодам устанаўленьня новых форм сувязі рабочае клясы і асноўных мас сялянства“ (Сталін).

Контрактацыя ў гэтым годзе значна пашырылася і ахапіла па соцыялістычнаму сэктару 80 проц. збожжавых культур, 100 проц. пасеву бавоўны, 63 проц. пасеву ільну і канапель і г. д. Усё гэта значна палягчае здачу дзяржаве ўраджаю. Кулацтва паспрабуе агітаваць за продаж збожжа спэкулянтам, але магутны фронт колгасьнікаў павінен зьнішчыць усялякія спробы пашкодзіць збожжазагатоўкам.

Асноўная задача організацыі здачы ўраджаю дзяржаве ў 1931 годзе заключаецца ў тым, каб як найхутчэй здаць усю таварную частку ўраджаю; выканаць умовы па контрактацыі ў вызначаныя тэрміны; барацьба за падвышэньне якасьці здаваемай продукцыі і за разгортваньне шырокай кампаніі за 100 проц. выкананьне і перавыкананьне загатоўчых пляняў. Організаваць чырвоныя абозы па здачы збожжа і шырокім патокам накіраваць яго ў гарады.

12. Ударніцтва і соцспаборніцтва ў часе ўборачнай кампаніі

Соцыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва, як мэтод мобілізацыі актыўнасьці мас саўгасьнікаў і колгасьнікаў, бесьперапынна расьце, умацоўваюцца комуністычныя мэтоды працы. Вопыт мінулай уборачнай кампаніі паказаў, што соцспаборніцтва і ўдарніцтва зьявіліся магутным дапаможнікам у справе хутчэйшага правядзеньня работ. Там, дзе спаборніцтва і ўдарніцтва праводзілася, мы мелі буйныя высока-вытворчыя вынікі па ўборцы ўраджаю.

Ударніцтва і соцспаборніцтва ёсьць ня толькі залог таму, што пляны ўборкі будуць выкананы, але залог організацыі новага колгаснага прыліву.

Назіраліся і недахопы ў організацыі соцспаборніцтва і ўдарніцтва, якія заключаліся ў наступным: шмат пунктаў, расплыўчатасьць, адсутнасьць праверкі і адсутнасьць стымулаў да захвочваньня.

Улічыўшы гэтыя недахопы, трэба намеціць сабе ясныя задачы пры заключэньні соцдагавораў і вызначаць конкрэтныя пункты для ўдарнікаў. Задачы па соцспаборніцтве могуць быць зьведзены да наступнага: заключаць умовы конкрэтныя, дасканала прадугледжваць узятыя на сябе самаабавязельствы і тэрмін іх выкананьня; організаваць бесьперапынны кантроль выкананьня пэрыодычнай масавай самаправеркі; уключыць у дагавор моманты, якія стымулююць работу: чырвоны сьцяг, прэміі і г. д,; практыкаваць прэміяваньне лепшых работнікаў: пасылка ў ВНУ, экскурсіі і г. д.

Соцспаборніцтва і ўдарніцтва неабходна рвзгарнуць паміж саўгасамі і колгасамі, асобнымі брыгадымі і ўдзельнікамі брыгад. Асноўнымі пунктамі ўмовы павінны быць: догляд за пасевамі, хуткасьць уборкі, добрая якасьць уборкі і барацьба са стратамі. Організаваць шырокую хвалю сустрэчных плянаў, якія павінны яшчэ больш мобілізаваць сілы і энтузіязм саўгасьнікаў і колгасьнікаў на поўнае, хуткае добраахвотнае правядзеньне плянаў уборачных работ. Соцспаборніцтва, ударніцтва і шырокая хваля сустрэчных плянаў павінна выклікаць новую хвалю прыліву бядняцка-серадняцкіх мас у колгасы.

Вытворчая сувязь паміж саўгасамік колгасамі і МТС павінна яшчэ больш замацавацца ў часе ўборкі сёлетняга ўраджаю. Колгасы павінны аказаць значную дапамогу рабочай сілай саўгасам. Саўгасы ў сваю чаргу павінны дапамагчы колгасам рамонтам інвэнтару і, скончыўшы свае работы, уборачнымі машынамі.

Социялістычны сэктар вёскі павінен значна дапамагчы пры ўборцы ўраджаю аднаасобнікам сялянам—беднякам і сераднякам праз дачу ім інвэнтару, рамонт плугоў, барон і г. д.

Па сканчэньні сваіх работ саўгасы і колгасы павінны перакінуць частку сваіх машын для дапамогі аднаасобнікам беднякам—бязінвэнтарным гаспадаркам і г. д. У гэтых адносінах трэба памятаць словы з пастаноў 16 зьезду партыі, дзе сказана: „Устанаўленьне правільных адносін да аднаасобных гаспадарак, якое-б у далейшым палегчыла колектывізацыю, становіцца ў значнай сту-

пені пытаньнем аб узаемаадносінах колгасьнікаў і аднаасобнікаў“ і што „абвастрэньне адносін паміж колгасьнікамі і аднаасобнікамі зьяўляецца тормазам для далейшай колектывізацыі“. Гэта абавязвае дапамагаць аднаасобнікам, даказваць ім небаходнасьць уступленьня ў колгас.

13. Уборачную кампанію—да новых перамог колектывізацыі

Уборка ўраджаю павінна зьявіцца новым магутным вагаром для далейшай колектывізацыі. Соцыялістычны сэктар сельскае гаспадаркі праз хуткае і організаванае правядзеньне ўборкі праз высокую продукцыйнасьць працы павінен даказаць перавагу буйнай соцыялістычнай гаспадаркі і прыняць захады да ўцягненьня беднякоў і серадкякоў у колгасы.

Новыя і старыя колгасы павінны замацаваць посьпехі колектыўных гаспадарак праз правядзеньне правільна організаванай працы па ўборцы ўраджаю і асеньняе сяўбы; праз паказ высокай продукцыйнасьці працы, а таксама праз ачыстку колгасу ад кульцтва—шкодных элемэнтаў, якія разлагаюць колгасы. Гэтыя моманты паслужаць умовай для ўцягненьня новых бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у колгасы і для правядзеньня разам з імі асеньняга ворыва пад зяб і пасеў збожжа.

Тав. Сталін на 16-м зьезьдзе нашай партыі сказаў: „Да канца пяцігодкі суцэльная колектызівацыя ў асноўным павінна быць закночана“. Гэту задачу мы павінны цьвёрда выконваць. Уборачная кампанія павінна стаць новым этапам забясьпечваючым новыя перамогі суцэльнай колектывізацыі і на гэтай аснове ліквідацыі кулацтва як клясы.

Посьпехі соцыялістычнага наступу на кулацка-нэпманскія элемэнты выклікаюць шалёнае супраціўленьне клясавага ворага. Кулацтва, якое ліквідуецца як кляса, вядзе супроцьколгасную агітацыю і падрыўную шкодніцкую работу. Мобілізацыя мас павінна забясьпечыць суровую пільнасьць на фронце клясавай барацьбы, павінна забясьпечыць яшчэ большую перамогу ў барацьбе з кулаком і кулацкім уплывам.

Буйнейшыя задачы ў організацыі і правядзеньні ўборачнай кампаніі ўскладаюцца на партыйныя і савецкія організацыі. Кожны райком, сельпартком і ячэйка павінны стаць дырэктыўным і кі-

раўнічым штабам па ўборцы ўраджаю. Праводзячы цьвёрдую генэральную лінію нашай партыі, мобілізуючы шырокія масы на барацьбу з кулацтвам, парторганізацыі павінны забясьпечыць правільнае бальшавіцкае кіраўніцтва ўсімі работамі. Правапорністычная практыка і стаўка на самацёк не павінны мець месца. Трэба рашуча выкрываць агентаў кулацтва ў радох партыі— правых і „левых" апортуністаў, якія паспрабуюць агульнымі фразамі аб труднасьцях, непасільных тэмпах і г. д. пашкодзіць бальшавіцкаму правядзеньню ўборачнай кампаніі.

Мобілізуючы ўсе сілы савецкай грамадзкасьці, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, шляхам соцыялістычных мэтодаў працы, па-ўдарнаму правядзем уборачную кампанію і забясьпечым далейшы наступ соцыялізму па ўсім фронце.

ЗЬМЕСТ

Стар.

Задачы ўборачнай кампаніі.

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА

Сэктар кнігараспаўсюджваньня

КАМУНІСТЫЧНЫЯ ПАРТЫІ ЗА РАБОТАЙ. Стар. 94.	ПЯТНІЦКІ. Цана 32 кап.
ЗА СОЦЫЯЛІСТЫЧНУЮ КААПЭРАЦЫЮ. Стар. 70.	БУДЗІН. Цана 22 кап.
БАЎГАРЫЯ. Стар. 70.	УЛАДЗІМІРАЎ. Цана 35 кап.
ЗАХОДНЯЯ БЕЛАРУСЬ. Стар. 86.	ЯКАЎЛЕЎ. Цана 35 кап.
У БАРАЦЬБЕ ЗА ПАЛІВА. Стар. 40.	САДОЎСКІ. Цана 10 кап.
ПАРТРАБОТА Ў ЦЭХУ. Стар. 42.	ЛЫСАКОЎ. Цана 20 кап.
КУЛЬТБЫТАВЫЯ ТАВАРЫСТВЫ. Стар. 76.	БАХЦЕРАЎ. Цана 15 кап.
ЗА ПЕРАБУДОВУ ПАРТРАБОТЫ. Стар. 48.	ДЗЯЦІНА. Цана 20 кап.
ЯК ЖЫВЕ РАБОЧАЯ МОЛАДЗЬ У КІТАІ. Стар. 104.	М. ЖАДАНАЎ. Цана 25 кап.
IV КОНГРЭС ПРОФІНТЭРНУ. Стар. 69.	З. КУТНІК. Цана 32 кап.
АБ РЭВОЛЮЦЫІ 1905 г. Стар. 47.	У. І. ЛЕНІН. Цана 9 кап.

КНІГІ ПРАДАЮЦЦА ВА ЎСІХ КНІГАРНЯХ БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА, СПАЖЫЎКООПЭРАЦЫІ І САЮЗДРУКУ.

ЦАНА 20 кап.